

Metsähallitus
Kirjaamo PL 49
01301 Vantaa

Asia: Lausunto Tammisaaren ja Hangon itäisen saariston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Lausunnon antaja: Lausunnon antaa BirdLife Suomen jäsenyhdistys Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa r.y. (rek.nro 116.353, 2055 jäsentä vuoden 2009 alussa). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta sekä lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (Uusimaa ja Sipoo Itä-Uudellamaalla).

Yhteystiedot: Tringa ry, c/o Aili Jukarainen, Mestarintie 14 E 54, 00620 Helsinki, suojelusihteeri@tringa.fi

Tringa ry kiittää lausuntopyynnöstä.

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on linnut monelta osin otettu hyvin huomioon ja etenkin Tammisaaren kansallispuiston ja Hangon etelälahtien ympäristön suojelualueiden laajentaminen on positiivinen merkki työstä alueen suojeluarvojen turvaamiseksi. Tringan kommentit keskittyvät suunnittelualueen sisällä sijaitseviin merkittävimpiin kohteisiin, joita ei suunnitelmassa kuitenkaan mainita. Lisäksi Tringa tekee joillekin luodoille ehdotuksia mairinnousu- ja metsästyskielloista. Koska osa kommenteista on yksityiskohtaisia ne ovat seuraavassa sivunumeroiden mukaisessa järjestyksessä, jolloin ne löytyvät helpommin hoito- ja käyttösuunnitelmatekstistä.

s. 24, ensimmäinen kappale

Alueen luontoarvojen suojelemiseksi on tehty suunnitelma öljyonnettomuuden varalta ns. Oileco-hankkeen nimissä (<http://hykotka.helsinki.fi/oileco/>). Tätä varten on hyödynnetty mm. Suomen ympäristökeskuksen tietokantaa alueen luontoarvoista.

s. 37, viimeinen kappale

Tekstissä mainittujen Segelskär – Mygghanin ja Äggharun – Skarvkyrkan alueiden lisäksi erityisen edustava saaristolinnusto alue on Jussarön itäpuolella sijaitsevat Blekharun – Sköldharun – Lerharun (ks. lausunnon liite 1).

s. 38, toinen kappale

Tarkennus: Hankoniemen etelälahdilla on merkitystä joutsenten, sorsien ja kahlaajien pesimä- ja etenkin muuonakaisena levähdysalueena.

s. 38, neljäs kappale

Stadsfjärdenin lisäksi sen viereiset Båssafjärden ja Prästviken muodostavat yhdessä tärkeän vesilintujen levähdysaluekokonaisuuden. Alueella levähtävät linnut liikkuvat näiden kolmen lahden välillä säännöllisesti minkä takia jokainen osa-alue on tärkeä kokonaisuuden kannalta ja alueen maankäyttöä tulisi tarkastella yhtenä kokonaisuutena.

s. 38

Stadsfjärdenin jälkeen mainittaviin lintualueisiin tulisi lisätä vielä Jussarön itä- ja eteläpuolella sijaitsevat matalikot, joille kerääntyy Suomenlahden mittakaavassa merkittävä määrä

koirashaahkoja toukokuussa ennen koiraiden syysmuuttoa Saaristomeren sulkasatoalueelle. 2000-luvulla alueella on parhaimmillaan laskettu 4000 paikallista koirashaahkaa.

Muutamassa kohdassa maihinnousukieltoajat eivät ole riittävän pitkiä pesivän linnuston kannalta. Tämä koskee etenkin myöhään pesiviä ja pitkään pesimäsaarella viihtyviä ruokkilintuja ja merikihua, joiden rauhoitusajat tulisi ulottua 31.7. asti (Hildén & Hario 1993). Tällaisia saaria ovat Äggharuna — Äggharunakobbarna, Segelskär, Klvaskär ja Myggan. Gaddarnalla maihinnousukieltoa tulisi jatkaa 31.7. asti ainakin Slätlandetin ja Östergaddanin osalta. Kohteiden luotokohtaiset lintutiedot on esitetty lausunnon liitteessä 1.

Kokonaan suunnitelman ulkopuolelle ovat jääneet Jussarön itäpuolella sijaitsevat seuraavat tärkeät lintuluodot (suluissa kohteen koordinaatit): Blekharun (6641054 / 3309530), Sköldharun – Sköldharukobbarna (6641555 / 3311736) ja Lerharun (6639663 / 3310408). Nämä luodot tulisi liittää kansallispuistoon ja niille tulisi hankkia maihinnousukielto 1.4.–31.7. Näiden luotojen lintutiedot löytyvät lausunnon liitteestä 1.

Metsästys tulisi kieltää Segelskärin ympäristössä (luodot listassa Segelskär – Luoto Vikarharetin lounaispuolella) myös syksyisin, koska alue on merkittävä haahkojen ja allien levähdysalue. Nämä kaksi lajia ovat myös merkittävimmät saalislajit ulkosaaristossa. Syksyisin Segelskärin etelä- ja itäpuolella sijaitsevalla matalikolla levähtää toista tuhatta haahkaa ja parhaimmillaan matalikolta on laskettu 15000 paikallista allia (Taulukko 1). Haahka ja alli ovat voimakkaasti taantuvia vesilintulajeja (Hario & Rintala 2008, Kauppinen 2008), joiden tärkeimmät levähdysalueet tulisi rauhoittaa metsästykseltä. Metsästyksen aiheuttama häirintä vaikuttaa lintujen levähdysmahdollisuuksiin ja välilliset vaikutukset lintukantoihin ovat usein huomattavampia kuin pelkkä metsästyssaaliin muodossa tapahtuva poistuminen antaisi ymmärtää (Newton 1998).

Hangon Byviken sijaitsee Tvärminneön pohjoispuolella ja lahden läntisin osa on rehevä, matala ja osittain ruovikkoinen. Byviken on muiden Hangon tunnetumpien merenlahtien tapaan vesilintujen suosiossa. Alueella on retkeilty vähän ja linnusto tunnetaan osin puutteellisesti. Alueella pesii laulujoutsen, joka tuo poikasensa lahdelta sekä silkkiuikkuyhdyskunta (v. 2006 6 paria, 2007 13 paria, 2008 3 paria). Lisäksi lahdella levähtää useita kymmeniä tukkasotkia sekä telkkiä, lapasotka ja harmaasorsa ovat säännöllisiä levähtäjälajeja. Byvikenin linnusto tulisi ottaa huomioon alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Paikannimi Rödjan esiintyy monesti tekstissä, mutta se on huonosti esitetty kartassa (s. 56). Selkeä merkkkaus esim. karttaan 3 helpottaisi kohteen hahmottamista kartalla.

Helsingissä 15.1.2009

Markus Piha
puheenjohtaja, Tringa ry

Aili Jukarainen
Suojelusihteeri, Tringa ry

Taulukko 1. Haahkan ja allin suurimmat paikalliskerääntymät Segelskärin etelä- ja itäpuoleisella matalikolla. Aineisto Tringan havaintotietokanta.

Laji	Pvm	Paikka	Määrä
<u>Haahka</u>	20.9.2008	Raasepori <u>Segelskär</u>	2500
Haahka	8.9.2007	Raasepori Segelskär	2000
Haahka	4.8.2006	Raasepori Segelskär	1000
Alli	14.10.2007	Raasepori Segelskär	15000 enin osa linnuista valtavana lauttana eteläpuolelle

Lähteet:

Hario, M. & Rintala, J. 2008: Haahkan ja lokkien kannankehitys 1986–2007. — Linnut vuosikirja 2007: 52–59.

Hildén, O. & Hario, M. 1993. Muuttuva saaristolinnusto. — Forssan Kirjapaino Oy. Forssa.

Kauppinen, J. 2008: Vaimeneeko allin laulu? — Suomen Luonto 2/2008: 20–25.

Newton, I. 1998: Population limitation in birds. — Academic Press, London. 597 s.

Liite 1. Uhanalaisten tai harvinaisten lajien esiintymistietoja, jotka on osoitettu vain viranomaiskäyttöön. Aineisto Tringan havaintotietokanta.

Slätlandet on ainoa ruokin säännöllinen pesimäluoto koko läntisellä Uudellamaalla.

Östergaddengrundetilla on ainakin vielä 2000 alussa pesinyt Suomenlahdella erittäin harvinainen merikihu.

Äggharuna – Äggharunakobbarna luotoryhmällä pesii riskilä.

Segelskärin luotoryhmällä pesii yksi Suomenlahden merkittävimpiä riskiläyhdyskuntia.

Klovaskärin ja **Mygganin** luotoryhmillä pesii riskilä.

Blekharon koord 6641054 / 3309530; Suomen suurin räyskäyhdyskunta (2008 138 munapesää).

Tämä tieto syytä pitää mahdollisimman salassa.

Sköldharun – Sköldharukobbarna koord 6641555 / 3311736; monipuolinen luotokokonaisuus.

Sköldharunilla mm. riskilä- ja harmaalokkiyhdyskunta sekä ruokki pesinyt useana 2000-luvun vuotena (1-2 munapesää). Osa Blekharonin räyskistä pesii ajoittain

Sköldharukobbarnan luodolla, jossa myös kohtalainen lapin- ja kalatiirayhdyskunta.

Lerharun koord 6639663 / 3310408; monipuolinen lintuluoto. mm. riskilä- ja harmaalokkiyhdyskunta sekä ruokki pesinyt ainakin v. 2007 (2 munapesää).